

NEKAZARI LANAK.¹

(ON DOMINGO AGIRRE JAUNA-RI)

Nekazaria goiz jeikirikan
 Dijoa azkar lanera,
 Oi gozo ona utsa utzirik
 Bere ukullu aldera;
 Ortz bikuakiñ sartzen da gogoz
 Orbel ustela kentzera,
 Eta iñaurkiñ legorrarekiñ
 Beiyai azpi jartzera.

Krisallucho bat esku batian
 Beste eskuan marmita.
 Nekazariak tresna oiyekin
 Artzen du aurren ardita;
 Bada gauz oiyek eche zokuan
 Oso alde bat utzita,
 Ateratzen da zelai lanera
 Egun guztiko etsita.

Itaiya, soka eta saskiya
 Artuta zelaira joanik,
 Belar ezea ebakirikan
 Jartzen du s̄orta egiñik;
 Gero saskira jasotzen ditu
 Kontu aundiyan bildurik,
 Sokaz ederki antolatzen du
 Zama gogorki loturik.

(1) Composicion premiada con *mencion honorifica* en los Juegos florales celebrados en esta Ciudad en 1890.

Ukulluaren baztar batian
 Utzirik itai ta soka,
 Asten da gogoz bei gaiñuari
 Lanera deitzen ojuka;
 Esaten diye, zelaicho artan
 Egingo degu borroka,
 Naiz gero chori chiki berritsu
 Ayek ondatu mokoka.

Uztarturikan eche aurrian
 Bei langille ta prestuak,
 Ibill arazten ditu aurrera
 Zulatuaz akulluak;
 Iristen dira beren lantegi
 Artara chit izertuak,
 Diruritela ibilleraren
 Bidez oso aspertuak.

Bostortza gogor uztarriari
 Loturik soka batekiñ,
 Itzai ta beiyak borrokan dira
 Ibiltzen tresna orrekiñ;
 Aurretik laiyaz irauli lurra
 Atzetik bostortzarekiñ,
 Berdintzen dute lan egiteko
 Gero errazkeriyakiñ.

Ordu batzuek igarorikan
 Lan chit nekoso onetan,
 Etzaten dira bei gaiño aiyek
 Gogo aundiz belarretan;
 Gero ekartzen diye itzaiyak
 Egin duten ordañetan,
 Zaldale ona, izan dezaten
 Aski indarra anketan.

Bada asten da nekazaria
 Eregiteko lanetan,
 Azi pilla bat zabaldurikan
 Otarchotikan lurrean;

Lanean dauka pentsamentua
Nekazariak benetan,
Gero lanaren ordañak anchen
Jaso oi ditu urretan.

Zerbait landare sortzen danian
Azi ortatik ertena,
Beartutzen da nekazarien
Jarraichoaren kertena;
Lengo lanean ainbat beartzen
Ez da akullu eztena,
Bei gaišo aiyen laguntzik gabe
Egin bear da lan dena.

Landarearen inguru dana
Bear da utzi garbiro,
Artoa gogor asi dediyen
Goruntz oso errazkiro;
Au egiten du nekazariak
Daguenian lurgiro,
Beinguarekin aski ez bada
Egin dezake berriro.

Arbol gazteak bear dirade
Chertaturikan apaindu,
Ale onakin dezaizkan lanak
Nekazariai ordaindu;
Arbazu igarrak kendu ta bear
Zaiyozka gañak arindu,
Eta okercho dauzkan adarrak
Sardiarekin berdindu.

Abzuketan asten danian
Kanpuan nekazaria,
Sagar umutuz apaintzen du chit
Ederkiro tolaría;
Ukulluaren baztar batian
Utzirik lai, ta arria,
Bere lanketan ibiltzen ditu
Agai azpill ta sardia.

Era berian egin oi dira
 Garua ebakitzia,
 Eta echien atarichua
 Berarekiñ apaintziak;
 Meta guztiya idukitzen du
 Erditik agai luziak,
 Egin ditezen azpi-gai ona
 Eta cherri erretziak.

Gaztain biltze ta orlako lanak
 Dira geroko gelditzen,
 Nekazaria abuztuketa
 Ondoren chit da lasaitzen;
 Zelai ta chara guztiyak dira
 Alde danetan garbitzen,
 Arbola zarra eta gazteak
 Dirade larru gorritzen.

Lanketa guchi gelditzen zaiye
 Nekazariai neguan,
 Bañan betiko izan oi du zer
 Egiña eche zuluana;
 Soñeko beltza oi du arbolak
 Alargun baten moduan,
 Alaigarritzat ez da ezercho
 Mendiyan eta soruan.

Arta saskiyan inguruchuan
 Aulkiyetan ešerita,
 Kontu kontari egin oi dute
 Arta buru churiketa;
 Lan onekin bat sortzen zaiyote
 Liñuaren apainketa,
 Chit bukatzeko uda-berritik
 Negurañoko lanketa.

JUAN IGNAZIO URANGA.

